

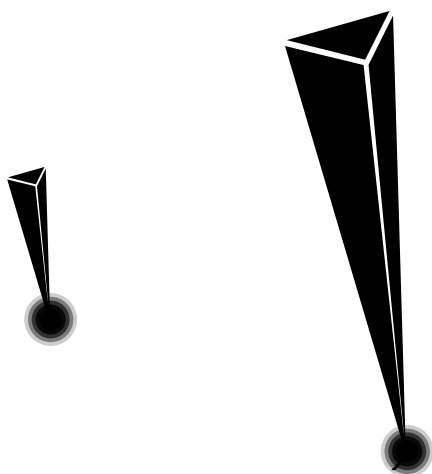
VLADIMIR
SOROKIN
(TE) LÚRSKO

52

Artforum

VLADIMÍR SOROKIN
TELLURIA

Copyright © 2013 by Vladimir Sorokin
Translation © Ján Štrasser, 2014
Design & Layout © Peter Dlhopolček, 2014
Slovak edition © Artforum, 2014

VLADIMIR
SOROKIN
(**TE**)**LÚRSKO**

52

Artforum

„Je najvyšší čas zatiať kremeľskými múrmi!“ Zoran sa sústreďene prechádzal pod stolom a búchal si pästičkou do dlaničky. „Je najvyšší čas! Naj-vyš-ší čas!“

Goran nadskočil, vyšteral sa na lavicu, sadol si a podľa svojho zvyku začal kývať nohami v staručkých čižmičkách. Z jeho tváre s nízkym čelom a orlím nosom, lemovanej pristirhnutou bradou, vyžarovala pokojná istota.

„Nie zatiať, ale rozbiť,“ povedal. „A nie múry, ale prehnité hlavy.“

„Ako tekvice, ako tek-vi-ce!“ Zoran uderil pästičkou do nohy stola.

„Rozbijeme ich.“

Goran presvedčivo vystrel ruku a zabodol prst do čadiaceho smradu staničného skladišta. A tam akoby na povel toho drobného prstíka dvaja ozrutáni s hromovým zaodráním vytiahli z rozpálenej pece obrovskú panvu s roztaveným olovom a vykročili s ňou k formám. Kroky ich bosých nožísk otriasali skladištom. Na stole v držiaku zarinčal prázdny pohár ľudských rozmerov.

Zoran sa začal nešikovne šterovať na vysokú lavicu. Goran, neprestávajúc kývať nohami, mu pomohol, Zoran preliezol z lavice na stôl, vystrel sa, podišiel k jeho okraju a zastal, ručičky zadrpil do výložiek svojho krátkeho kabáta. Jeho úzke očka sa upreli na panvu, žiar pece, čo doliehal až k nemu, mu rozvieval ryšavkasté skutiny.

Ozrutáni doniesli panvu k formám, naklonili ju. Syčiace a hučiace olovo vychluslo do širokého žlabu, zdvihli sa z neho chuchvalce sivého dymu, zo žlabu zaraz vybehli oslnivo biele potôčky olova, desiatky, desiatky potôčikov, rinuli sa do foriem. Polonahí spotení ozrutáni v celtovinových zásterách plynulo nakláňali panvu.

Olovo sa lialo a roztekalo, mizlo v hnedastých formách, lialo sa a roztekalo. Zoran a Goran sa na to pozerali: jeden stál napätý na okraji stola, druhý kýval nôžkami na lavici. Neskutčné svaly na rukách ozrutáňov navreli a leskli sa od potu. Kúdoly dymu stúpali k diere v strope skladišta. Nech sa dielo vydarí... pomyslel si Zoran. Zem, ty naša matka rodná... spomenul si Goran.

Panva sa nakláňala viac a viac. Zdalo sa, že je bezodná. Zoranovi sa do očíek nahrnuli slzy. No nežmurkal a neutieral si ich.

Olovená láva napokon dotiekla. Ozrutáni s rachotom pustili panvu na kamennú podlahu.

Zoran si dlaničkami utrel oči. Goran vytiahol fajku, zapálil si ju. „Ste chlapíci, súdruhovia!“ zo všetkých síl vykrikol Zoran, usilujúc sa prekričať hukot pece.

No ozrutáni ho nepočuli. Rozhrňajúc svojimi ozrutnými telami smrad napochytro vybudovanej zlievarne, došli do rohu, schmatli každý jedno vedro a začali piť. Vypili po tri vedrá, zložili si zástery, natiahli si svoje kepeny a pristúpili k stolu. Postavy ozrutáňov zatarasili celú zlievareň. Ich tiene dopadli na Zorana a Gorana.

„Chla-pí-ci!“ zopakoval Zoran, blýskajúc spokojnými očkami. Tvár mu žiarila dokonca aj v tieni ozrutáňov.

Goran, bafkajúc z fajky, vyliezol na stôl a prepletajúc krivými nôžkami došiel k Zoranovi, postavil sa k nemu.

Ozrutáni mlčky vystreli k liliputánom svoje obrovské dlane s hnedastými hrboľmi mozoľov. Goran vytiahol z vrecka bundy dve storubľové bankovky a nenáhľivo položil na každú dlaň po jednej. Jeden ozrutáň okamžite zovrel storubľovku v pästi a päšť si vopchal do vrecka. Druhý zdvihol bankovku k tvári, prižmúril beztak opuchnuté oči.

„Onakvá je?“ vyslovili jeho gamby.

„Onakvá,“ Goran v úškrne odhalil prefajčené zuby.

„Tá najonakvejšia, súdruh ozrutáň!“ uistil ho Zoran. „Pracujúca Moskva ti ďakuje!“

„Ešte si vás zavoláme,“ vyfúkol dym Goran.

Ozrutáň zafučal, schoval storubľovku. A opäť vystrel dlaň. Zoran a Goran sa na ňu zadívali. Ozrutáni hľadeli na liliputánov. Ozrutáňova dlaň pripomenula Zoranovi krajinu Rus, ktorá sa donedávna ešte rozprestierala od Smolenska až po Uralské vrchy. Tú krajinu Moskovec Zoran videl len na obrázkoch. Akoby ho ten Ozrutáň provokoval.

Má vo vrecku celú Rus? blyslo Zoranovi hlavou. Trollovia sa rozhodli, že nás vydusia, pomyslel si Goran.

Uplynulo niekoľko mučivých sekúnd. Zoranovo ryšavé obočie sa vyzývavo skrivilo, Goranova ruka zamierila k vrecku. No odrazu ozrutáni samopašne grgli a s rozmachom jeden druhému pľasli do dlaní.

Ten zvuk liliputánov ohlušil.

Mykli sa.

Ozrutáni sa rozosmiali. Ich rehot zarachotil pod vlnitou strechou skladišťa.

„Žartík?“ zdvihol obočie Zoran.

„Žartík...“ zachmúrene prikývol Goran.

Ozrutáni sa zvrтли a vykročili k dverám. Prišli k nim. Zohli sa. Štvornožky jeden po druhom preliezli von. Dvere sa zabuchli.

„Vtipkári, čo? Dobrí chlapci!“ Zoran sa opäť chytil za výložky a chodil po stole.

„Dobrí...“ precedil cez zuby Goran a vytiahol z vrecka bundy drahý bleskomet. „Už som to chcel do nich napáliť...“

Odpľul si. Rozosmial sa a vykročil svojou krivonohou chôdzou, akoby sa chcel pustiť do akéhosi starobylého tanca. A vtom prudko kopol do osamelého stojaceho pohára ľudských rozmerov. Pohár vyskočil z držiaka, zletel zo stola, zarinčal na lavici a rozsypal sa na črepy.

„Podme sa tam pozrieť!“ – splašil sa Zoran a teperil sa nadol.

„Ešte sú horúce. Nech vychladnú.“

„Obzrime si ich, kým neprídu ľudia!“

Zliezli na zem, podišli k formám. Bolo ich dvadsať. Goranovi pripomenuli starý kapitalistický film o mimozemských netvo-

roch, čo kládli presne takéto hnedasté vajcia kokóny. Z tých vajec sa potom vyľahli akési odpudivé obludy.

Zoran pribehol k debne s nástrojmi, schmatol ťažký mlat, no nevládal ho ani len nadvihnúť. Našiel menšie kladivo, zdvihol ho nad hlavu ako zástavu a rozbehol sa k formám.

„Prásk!!“ z rozbehu tresol po forme.

Odletelo zopár kúskov.

„Raz! Dva! Tri!“ Zoran udieral zúrivo a vytrvalo, akoby to mal robiť posledný raz.

Presne takto aj reční, namosúrene si pomyslel Goran, vykľepal si fajku o formu a začal ju čistiť, špáral v nej *prázdny* telúrovým klincom.

Zoran sa rýchlo unavil a podal mu kladivo. Goran schoval fajku a začal udierať po forme – nenáhľivo a mocne.

Po šiestom údere forma praskla a rozsypala sa. Vnútri sa zabľysli odliatky. Liliputáni začali nohami drviť formu. Na zem sa s rinčaním vyvalili čerstvé dymiace odliatky – štyri desiatky boxerov. Goran vytiahol z debny železný prút, zachytil ním horúci boxer, zdvihol ho.

„Nád-he-ra!“ prižmúril oči Zoran. „Národná zbraň. Správ-na!“

Vystrel ručičku, rozťahal prsty, primeriaval. Boxer bol určený pre *strednú* triedu, čiže pre obyčajných ľudí. Pre ozrutáňa, ktorý ho odľah, by sa hodil ako prsteň na malíček, pre liliputána, ktorý to odlievanie zaplatil, by bol priveľký ešte aj na nohu.

„Osemsto!“ pripomenul Goran.

„To je osemsto drvičov! Sila!“

„Osemsto hrdinov,“ vážne prikývol Goran.

„Osemsto mŕtvych upírov,“ potriasal pästičkami Zoran.

V Goranovom vrečku zapišťala mudronka. Odhodil prút s boxerom, vytiahol ju z vrečka, navyknutým prudkým pohybom ju pred sebou rozťahal ako harmoniku. V polopriezračnej mudronke sa ukázala hlava stredovekého bohatiera.

„Ozrutáni odišli, vzduch je čistý,“ hlásil rytier.

„Ľudia?“ spýtal sa Goran.

„Tu sú. Po piatich.“

„Rozumiem.“

Goran schoval mudronku. Zoran s rukami zadrapenými do výložiek svojho kabáta netrpezlivo obchádzal prázdnu panvu. Goran vytiahol fajku, nadskočil, sadol si na formu.

Zohrejem si riť, pomyslel si. Napchal si fajku a spýtal sa:

„Kedy bude ďalšie odlievanie?“

„Zakrátko!“ Zoran pľasol dlaničkou po panve. „Za-krát-ko!“

„Vodca to vie najlepšie,“ prikývol Goran.

O dvadsaťtri minút vošli bez zaklopania do dverí piati ľudia proletárskeho výzoru s taškami a plecniakmi.

2

My sweet, most venerable boy,
tak som teda v Moskovsku. Všetko sa to odohralo rýchlejšie a jednoduchšie ako zvyčajne. Mimochodom, hovorí sa, že prísť do tohto štátu je oveľa ľahšie než z neho odísť. V tom spočíva takpovediac metafyzika tohto miesta. Čert to ber! Prestalo ma baviť žiť z chýrov a dohadov. My, *radikálni* Európania, sme voči exotickým krajinám predpojatí a ostrážití len dovtedy, kým do nich nevnikneme. Ako sa vraví, kým sa s nimi intímne nezblížime. Čo už mám za sebou. Poblahoželaj starému tapírovi! Je to tak! Pôvabný šestnástročný Moskovetz sa dnes v noci stal tou *najužšou* bránou, ktorou som vstúpil do miestnej metafyziky. Po tejto noci som sa veľa dozvedel o moskovskej etike a estetike. Všetko je tu celkom civilné, hoci občas kuriózne: napríklad ten chlapec prv, ako sme sa zblížili, zakryl uterákmi obe zrkadlá v mojej izbe, zhasol svetlo a zažal sviečku. Priniesol si ju so sebou. No a ja (nehnevaj sa) som si dovoľil podporiť svoje úsilie telúrom. A ráno som začul (a po očku aj uvidel), ako ten pôvabný *Fedenka* kľáči v kúpeľni pred malou medenou rozkladacou ikonkou (*skladen*), ktorú si postavil na poličku v rohu sprchovacieho kúta namiesto šampónu, a dlho sa modlí. Hľadel som škárkou na toho kľáčiaceho Adonisa, ktorý mal na sebe len štvorčekované trenírky, a tak ma to dojalo, že som sa z ničoho nič prudko vzrušil. Čo sa mi ráno, ako dobre vieš, stáva len veľmi zriedka! Nevyčkal som, kým sa chlapec domodlí, vtrhol som do kúpeľne, obnažil oltárik môjho súložníka a vnikol som do jeho hlbín svojím naliehavým jazykom, čím som vyvolal jeho prekvapený výkrik. Ďalej si to už vieš predstaviť... Poviem Ti celkom úprimne, priateľu, je nádherné, keď sa deň začína modlitbou. Také dni sa takmer vždy vydaria a uchovajú v pamäti. Ani môj prvý deň v Moskovskom štáte nebol výnimkou. Zaplatil som hnedookému *Feden-*

ka (3 ruble za noc + 1 rubel' za ráno = 42 funtov), vo svojom nepríliš drahom hoteli *Slavyanka* som sa celkom obstojne naraňajkoval (čaj zo *samovar*, *sirniki* s kyslou smotanou, *kisel*, žemle, med) a pobral som sa na prechádzku. Počasie sa vydarilo – bolo jasno, slnečno, sviežo. V hlavnom meste Moskvska je razantný október, na niektorých stromoch sú ešte žlté listy. Vieš, že nie som milovník pamätihodností a nikdy som nebol klasický turista. Tvoj priateľ všetko rád spoznáva vlastným jazykom (nekomentuj to, ty cynik!), nedôveruje chuti davu. Na prvé ochutnanie na mňa Moskva nijako zvlášť nepôsobila: presladenosť, nečistota, technologickosť, ideologickosť (komunizmus + pravoslávie) a provinciálna zatuchnutosť – to všetko dovedna. Mesto kypí reklamami, autami, koňmi a žobrákmi. Ak to mám povedať gastronomicky, Moskva je *ok-roshka*. Špeciálnou témou je ovzdušie. V Moskve na plyn a elektrinu jazdia len štátni činitelia a boháči. Prostý ľud a verejná doprava sa musia uspokojiť s biologickým palivom. Jeho základom sú zemiaky, lebo tých má Moskovsko od čias Katáriny Druhej dostatok. A práve zemiakové výfukové plyny dodávajú tunajšiemu vzduchu ten sladkasto stuchnutý zápach, ktorému sa nikde nevyhneš. A keď ochutnávaš hlavné moskovské jedlá – Kremľ, Boľšoj teatr, Chrám Vasilija Blaženého, Cár-delo – táto povedzme neveľmi chutná omáčka kazí dojem a zanecháva pachuť. No opakujem, to len prvý deň. Na druhý deň som si už zvykol, tak ako som si zvykol na smrad Káhiry, Madrásu, Benátok, New Yorku, Bukurešti. Ale tu nejde o zápach. Moskva je jednoducho zvláštne mesto. Áno, zvláštne svojou neuchopiteľnou zvláštnosťou. A najmenej zo všetkého sa mi žiada nazvať ho hlavným mestom. Ťažko Ti to vysvetliť, keďže si tu nikdy nebol a miestne dejiny sú Ti celkom ľahostajné. No predsa sa o to pokúsim, lebo mám ešte poldruha hodiny času, kým príde zemiakový taxík, ktorý ma má odviezť na letisko Vnukovo. Takže nemá zmysel hrabať sa v predrevolučných dejinách ruského impéria, ktoré svetu predviedlo aziatsko-byzantskú tyranu v spojení s nechutne bezrozmernou

koloniálnou geografiou, drsnou klímou a pokorným obyvateľstvom – jeho väčšina žila prakticky v otroctve. Oveľa zaujímavšie je dvadsiate storočie, ktoré sa začalo svetovou vojnou, v nej sa monarchický kolos Rus rozkolísal, potom celkom prirodzene vypukla buržoázna revolúcia, po ktorej sa vyvalil ho-reznačky. Presnejšie – vyvalila. Krajina Rus je ženského rodu. Jej imperiálne srdce prestalo biť. Keby sa tá nádherne krutá obryňa s diamantovou čelenkou a v snehobieliom imperátor-skom plášti šťastne zrútila vo februári 1917 a rozpadla na niekoľko štátov ľudských rozmerov, všetko by pokračovalo celkom v duchu moderných dejín a národy, zvierané cárskou mocou, by nakoniec získali svoju postimperálnu národnú identitu a začali by žiť slobodne. No všetko sa vyvinulo inak. Obryňa sa nezrútila, o čo sa postarala strana bolševikov, ktorá si svoju nepočetnosť vykompenzovala zverským zovretím a nevyčer-pateľnou sociálnou aktivitou. Uskutočnili nočný prevrat v Sankt-Peterburgu a padajúcu mŕtvolu impéria zachytili tesne nad zemou. Priam vidím Lenina a Trockého, ktorí ako malé karyatídy so zúrivým fučaním podopierajú mŕtву krásavicu. Bez ohľadu na „nelútostnú nenávisť“ voči cárskemu režimu sa bolševici prejavili ako živelní neoimperialisti: po víťaznej občianskej vojne mŕtvolu premenovali na ZSSR – despotický štát s centralizovanou správou a tuhou ideológiou. A impé-rium sa presne podľa svojej povahy začalo rozširovať, zaberat ďalšie územia. No čistým imperialistom nového razenia bol až Stalin. Nestal sa karyatídou, jednoducho sa rozhodol postaviť mŕtvolu impéria opäť na nohy. Volalo sa to *kollektivizacia* + *industrializacia*. Pracoval na tom desať rokov, dvíhal obryňu tak, ako to robili dávne civilizácie, ktoré pod sochu postupne podkladali kamene. Namiesto kameňov Stalin podkladal telá občanov ZSSR. Napokon sa mŕtvola impéria vztýčila. Potom ju natreli načerveno a zmrazili. Mraznička stalinského režimu pracovala bezchybne. No, ako vieme, technika nám neslúži večne, len si spomeň na svoje krásne červené BMW. Keď Sta-lin zomrel, mŕtvola začala rozmŕzať. Mrazničku pobiede opra-

vili, no nie nadtľho. Napokon telo našej krásavice definitívne rozmrzlo a opäť sa začalo rúcať. Hneď sa zdvihli nové ruky a postsovietski imperialisti boli pripravení zmeniť sa na karyatídy. No napokon sa dostala k moci múdra partia na čele s človekom na prvý pohľad nevzhľadným. Vyklľul sa z neho veľký liberál a psychoterapeut. Tento nenápadný robotník rozpadu pätnásť rokov neustále hovoril o vzkriesení impéria a prakticky robil všetko pre to, aby sa mŕtvolu úspešne zrútila. Tak sa aj stalo. Potom v rozkladajúcich sa kúskoch krásavice začal klíčiť iný život. A ja sa teraz, my dear Todd, nachádzam v Moskve, niekdajšej hlave tej obryne. Po postimperiálnom rozpade Moskva prešla všeličím: hlad, nová monarchia + krvavá *oprichnina*, triedy, ústava, Komunistická strana Moskvy, parlament. Ak by som mal charakterizovať súčasný režim štátu Moskovsko, nazval by som ho osvieteným teokratokomunofeudalizmom. Každému, čo mu patrí... Pustil som sa však do tohto historického exkurzu len preto, aby som sa Ti pokúsil objasniť zvláštnu zvláštnosť tohto mesta. Predstav si, že Ťa osud vyhodil na ostrov obrov, zastihla Ťa nepohoda a Ty musíš prenocovať v lebke dávno zosnulého veľikána. Premoknutý a skrehnutý lezieš do nej cez očnicu a zaspávaš pod kostnou klenbou. Je veľmi pravdepodobné, že Tvoj spánok bude plný neobyčajných snov, v ktorých nebude chýbať hrdinský (alebo hypochondrický) gigantizmus. Áno, Moskva je lebka impéria Rusov, no jej zvláštna zvláštnosť spočíva práve v tých príznakoch minulosti, ktorým hovoríme „imperiálne sny“. A tie sú ešte navyše nasiaknuté zemiakovými výfukovými plynmi. Sny, sny... Rus žila v každej dobe tak, že spala, len kedy-tedy ju prebúdzali sprisahanci, vzbúrenci alebo revolucionári. Ani vojny ju dlho netrápili nespavosťou. Obryňa si len v spánku poškriabala svrbiace miesta svojho tela, zavrtala sa do snehu a spala ďalej. Jej chrápanie otriasalo aj vzdialenými guberniami a triasli sa aj miestni pohlavári v očakávaní strašného revízora z hlavného mesta. Rus mala rada farebné sny a vedela ich snívať. No jej realita bola sivá: zamračené nebo, snehy, dym vlas-

ti miešajúci sa s metelicou, pieseň povozníka, vezúceho jese-
tery alebo dekabristov... Podľa všetkého sa Rus vždy prebú-
dzala v hnusnej nálade s moskovským hlavybôľom. Moskva
bola chorá a žiadala si nemecký aspirín. Ale to mesto aj pri
všetkej svojej patetickoštátotvornej nevzhľadnosti predsa len
má svoj pôvab. Je to pôvab sna dávno zosnulého veľkého štá-
tu, ktorý sa Ti odrazu prisnil. Práve preto sa to mesto tak ťaž-
ko opisuje, lebo ruský štátny sen má svoj neopakovateľný...
atď. Nebudem viac mrhať Tvojou pozornosťou a energiou svo-
jich podagrických prstov, no keď sa vrátim, pousilujem sa Ti
všetko vyrozprávať a *ukázať* Ti ak aj nie celú Moskvu, tak as-
poň to, čo sa volá *Tsar-pushka*. V našej starej dobrej posteli.
Vcelku som so svojou cestou spokojný. Do svojho starého ro-
dinného glóbusu môžem zabodnúť ďalší špendlík. V zime si
spolu zaletíme k sladučkým vietnamským cucáčikom. A na jar
navštívime povojnovú Európu. Kým príde taxík, ešte stihnem
vyfajčiť *papirosa* a vypiť trochu ruskej kľukvovej vodky.

Dovidenia v *rodnej* neoimperiálnej lebke, plnej mozgovej
hmly a anglosaskej triezvosti.

Yours,
Leo

Jestli dohľadá sa Panovníkov topmanažér na slávu KSSZ a všetkých svätých pre šťastie národa a leda z vôle Božej, na prikázanie svetového imperializmu, na želanie osvieteného satanizmu, na vzplanutie pravoslávneho patriotizmu, zadržiavajúc trvalý konsenzus a duchovný pokoj s finančnou expertízou podľa kapitalistických náhľadov pre dejiny štátu ruského, majúceho plné vysokotechnologické právo drviť a zlučovať, hlásať a smerovať, pozbierať sa do nohy a dať nakladačku svätým miestam veľkého holdingu celonárodnej pospolitosti a sovietskej pseudovedy, podľa uznesenia domového výboru, podľa stachanovských iniciatív celonárodných nanotechnológií Ducha Svätého, v súvislosti s ďalším rozvíjaním demokratických opatrení v pustovniach i pracovných kolektívoch, v nevestincoch i detských zariadeniach, v prenajatých dúpätiach a luxusných budoároch, v streleckých osadách a stavebných bytových družstvách, v redakciách novín s vysokým nákladom, v katakombových chrámoch, vo vojnových zápoleniach, v chodbách moci, v génových inkubátoroch, na holých doskách v basách, na pričiach a sracích vedrách v lágroch našej nadozornej Vlasti v utajení clipboardu, ktorý vie, ako uskutočniť nekomerčné využitie a vynútené pohltenie, ako efektívne gniaviť, oblafnúť, vyžmýkať, zmariť, pošpiniť a v hajzli zlikvidovať víťazoslávu ruskej brannej moci vo svetle tajných inštalácií ÚV a KOZ, ktoré zničili ľútych nepriateľov a zelené antony všetkého pokrokového ľudstva rukami komso-molských vymetačov diabla spriatelených lobistov prostredníctvom správnych chlapíkov pravoslávnej banky, uchovávajúcej a zmnožujúcej imperialistické tradície bohatierskeho hi-techu v špeciálnych zónach národnej dôvery na brehoch veľkej ruskej rieky, v mníšskych celách a monarchistických úvodníkoch, v komunistických motákoch a v pastierskych listoch, v sexuálnych dekrétach a v čiernych rozpočtoch, v deťoch nevinne zahube-

ných za devízové intervencie, za chlieb a za soľ, a šepot a za krik, za to i ono, za prezidentskú kolónu, za zoologický antisovietizmus, za bielu brezu pod mojím oknom, za proletársky internacionalizmus, za vtáka a za vajcia, za doláre a za eurá, za smartfóny siedmej generácie, za vertikálu moci i za náležitú správu kriminálnej spoločnej kasy navzdory zemi a slobode, naprotiveň čiernemu peredelu a bielemu bratstvu v záujme stáleho duchovného hrdinstva androidov, dôchodcov, národných boľševikov, pestovateľov obilia, tkáčov, polárnikov, telesných strážcov, homosexuálov, politických technologov, lekárov, antropogenetikov, revolucionárov, sériových vrahov, pracovníkov vo sfére kultúry a služieb, štolbov a psiarov, striptérov a striptérky, hlučných i hluchonemých, povinných daňami i povinných robotou, starých i mladých, všetkých čestných ľudí, hrdo nosiacich mená Vasilija Buslajeva, Sergija Radonežského a Jurija Gagarina, tých, ktorí nenávidia nepriateľov falzifikátorov ruských dejín, tých, čo neúnavne bojujú s komunizmom, pravoslávny fundamentizmom, fašizmom, ateizmom, globalizmom, agnosticizmom, neofeudalizmom, s diabolským opantávaním, virtuálnym bosoráctvom, verbálnym terorizmom, počítačovou narkomániou, s liberálnou bezzásadovosťou, aristokratickým nacionálnym patriotizmom, geopolitikou, manichejstvom, monofyzitizmom a monofyletizmom, eugenikou, botanikou, aplikovanou matematikou, s teóriou veľkých a malých čísel za mier a rozkvet na celom svete, za kráľovstvo Božie v nás, za toho chlapca, za Pána Ježiša Krista, za mladomanželov, za svetlo na konci tunela, za Opričníkov deň, za hrdinstvo hrdinských materí, za tých, čo sú na mori, za akademikov Sacharova a Lysenka, za Strom života, za BAM, KAMAZ a GULAG, za Perúna, za telúrový klinec, za TBC, za RPC, za čestné meno, za kravské vemenó, za teplú piecku, za lojovú sviečku, za plnú fľašu, za modrú hmlu našu, za tmavé okná, za baťka Machna v mene ideálov humanizmu, neoglobalizmu, nacionalizmu, antiamerikanizmu, klerikalizmu a voluntarizmu odteraz i vždycky i na veky vekov. Amen.

4

O štvrt' na sedem vyšla z brány svojho domu a mne stislo srdce: prvý raz som ju videl len z diaľky, no teraz som bol dojatý, netušil som, že je taká krehká a miniatúrna, už nebola ani školáčka, ale takmer Palculienka, dievčatko z dávno napísanej rozprávky, čarovná elfka v sivej baretke a kratučkom čiernom plášti, kráčajúca ku mne Goročovskou uličkou.

„Dobrý deň!“ Ten hlások, chlapčenský, drsne čarovný, ktorý si nepomýlim s nijakým iným a ktorý zaznieval v telefónnom slúchadle po celý ten hlúpy, prekliaty, ako guma sa ťahajúci týždeň, v ktorom som sa takmer zbláznil, týždeň nášho trýznivého idiotského nestretávania.

Moje ruky sa k nej vystierajú, dotýkajú sa jej, chytajú ju, držia ju. Chcem sa presvedčiť, že nie je prelud, že nie je hologram v hlasno šuštiacom plášti.

„Dobrý deň,“ opakuje, nakloní hlavu a fľochne na mňa krásnymi zelenosivými očami. „Prečo mlčíte?“

A ja mlčím. A usmievam sa ako idiot.

„Dlho ráčite čakať?“

Radostne vrtím hlavou.

„Strašne dlho nemôžem pohnúť s humaniorou.“ Zaškúli na uličku zavalenú smetami a napraví si šálik. „Raz neviem, čo mám robiť. Naši chrapaidolovia nám len pred tromi dňami láskavo vyplatili dávky. Viete si to predstaviť?“

Miláčik môj, neviem si predstaviť nič a nikoho okrem teba.

„Však ste čakali dlho?“ prísne vraští tenučké obočie.

„Vôbec nie,“ vyslovím, akoby som sa učil rozprávať.

„Podťe, nadýchame sa čerstvého vzduchu.“ Svojou malou rukou ma schmatne za rukáv, ťahá ma za sebou. „Váš odkazovač je totálny paj-čch', strašné, volám mu, hovorím jasne: odkážte mu, prosím, že som nezmizla z povrchu zemskeho, že to sa len moja a mamina mudronka onehdy zasa popsula,

veď je to jednoduchá prosba, nie je tak? A on mi na to, nemám to komu odkázať, zlatko. Pane Bože, ty vieš, čo robíš, ale vari je toľme zložitú zabodnúť červenú triesku? Jü-wang! Škodca! Potrestajte ho!”

„Určite ho potrestám.“

Kráčam pri mojej kráske ako zombie.

Drží sa mojej ruky, jej nízke čižmičky klopajú po asfalte, drvia ľad, čo v noci pokryl mláky. Škoda, že dnes nemá na sebe uniformu, ale obyčajné šaty. V uniforme je ešte krajšia. Prvý raz som ju uvidel v uniforme na školskom ihrisku. Dievčatá stáli v kriedovom kruhu a hrali sa svoju obľúbenú hru. Červená lopta vyletela nahor, ktosi vykrikol jej meno, spolužiačky sa rozutekali. Rozbehla sa za loptou, ale hneď ju nechytla, lopta dopadla na asfalt, odskočila, vtedy ju už chytla, pritla si ju na hrud', na hnedú uniformu s odznakom VZ, vykrikla: „Štander!“ A spolužiačky, paralyzované tým prísny nemeckým slovom, zmeraveli. Hodila loptu do vyháknutej dievčiny, trafila ju do hlavy, prinútila ju nespokojne zjajknúť a vyprskla, drobnú dlaň si pritla na ústa a čupla si na svojich skvostných nohách, pokrútila pôvabnou hlávkou ovinutou vrkočom a, potláčajúc svoj čarovný smiech, šomrala čosi na ospravedlnenie...

Jej pôvabné, zľahka ohrnuté pery, ozdobené zhora zlatistým páperím, rozsypajú neobyčajné slová:

„Všetci sa zbláznili, čestné slovo. Stojím včera v Lekárnickej uličke v rade na hovädzie a vtom ma zozadu ktosi buch, buch do chrbta. To čo je? Ruka s lístočkom: som nemý, preboha vás prosím, kúpte mi tri funty hovädzích kostí. Ale nech robím, čo robím, nikoho nevidím. Ani tvár, ani telo? Vidím akurát tú ruku! A jej držiteľ je kde?!”

Po tejto vete zastane a dupe opätkom.

„Určite ho tak oslepila vaša kráska, že sa schovával za chrbtami ďalších stáčov,“ neohrabane žartujem.

„Aká kráska! Nepochopili ste, čo to bol len trik? Akýsi podvodník ukradol mudronku a vymodeloval si z nej ruku!”

„Tak je to teda...”

„Presne tak! A tá ruka sa pokojne prechodí popri fronte. Môže si almužnu vypýtať, no môže aj nazrieť do vrecka. Tak sa veci majú!“

„Podajte mi ruku,“ vravím a už aj beriem jej rúčku v rukavičke.

„Načo?“ fľochne na mňa.

Odhrniem rukáv jej pláštá a pritisnem pery k detskému zápästiu, k tenkým žilkám, k opojnému teplu a nehe. Neprotiví sa, hľadá na mňa a mlčí.

„Som z vás blázon,“ šepkám do tých žiliek. „Som z vás blázon... blázon... blázon...“

Jej rozprávkové elfské zápästie nie je širšie ako dva moje prsty. Bozkávam ho, prisávam sa k nemu ako upír. Druhá detská rúčka sa mi dotkne hlavy.

„Veľmi skoro ste ošediveli,“ povie ticho. „Štyridsaťsedem rokov a už ste takmer celkom biely... To vo vojne?“

Nie, nebol som vo vojne. Objímam ju, dvíham ju k svojim perám. Vtom mi šikovne ako jašterička vyklzne z náručia, beží uličkou. Rozbehnem sa za ňou. Zahne za roh. Nestačím jej. Behá skvele.

„Kam bežíte?“ Aj ja zahnem za roh.

Jej čierny plášťik a sivá baretka sa mihajú predou mnou. Beží po Starej Basmannej k šedej opache okružného múru, ktorý oddeľuje Moskvu, kde žijem ja, od Zamoskvoriečia, kde žije ona. Pribehnú k múru, stane si k nemu chrbtom, roztiahne ruky.

Náhlim sa k svojej vrtkej elfke.

Jej postavička je drobučká na pozadí dvanásťmetrového múra, ktorý tu visí ako sivá mútna vlna. Zmocní sa ma hrôza: čo ak toto betónové cunami pohltí moju radosť? A ja ju už nikdy nezovriem v náručí?

Rozbehnem sa k nej.

Stojí so zavretými očami, roztiahnuté ruky pritíska k múru.

„Rada tu stávam,“ povie a neotvára oči. „A počúvam, ako za múrom hučí Moskva.“

Zdvihnem ju ako pierko, šepkám do veľkého detského ucha:

„Zmilujte sa nado mnou, anjel môj.“

„A čo vlastne chcete?“ Jej ruky objímajú moju šiju.

„Aby ste boli mojou.“

„Konkubínou?“

Cítim, ako jej v brušku klokoce drobný smiech.

„Milou.“

„Želáte si tajné stretnutie?“

„Áno.“

„V hoteli?“

„Áno.“

„Koľko to bude stáť?“

„Desať rubľov.“

„Veľké peniaze,“ rozvážne, no s akýmsi nedetským smútkom prevráti do môjho líca. „Môžete ma... dať dole?“

Postavím ju na zem. Napráva si baretku. Tvár má teraz presne pri mojom solare, kde sa dejú sporadické atómové výbuchy žiadostivosti.

„Ideme?“ Berie ma za ruku, akoby som bol jej spolužiačkou.

Kráčame popri múre, nohami rozhrňame smeti. Rozhoidáva mi ruku. V Zamoskvoriečí je stále špina, neupratuje sa tu. Ale ja kašlem na smeti, na Zamoskvoriečie, na Moskvu, na Ameriku, na Číňanov na Marse. Kochám sa sústredenou tváričkou mojej vytúženej. Premýšľa a rozhodne sa.

„Počujte,“ povie pomaly a zastane. „Súhlasím.“

Zhrabnem ju do náručia, bozkávam jej teplú bledú tváričku.

„Počkajte, no tak...“ zapiera sa mi rukami do hrude. „Môžem až na budúci týždeň.“

„Ste krutá!“ pokľaknem pred ňou na jedno koleno. „Do budúceho týždňa nedožijem. Prosím vás – zajtra v Slovanskej tržnici, kedykoľvek.“

„Humaniora,“ vzdychne. „Do pozajtra ju musím napísať a odovzdať. Inak bude so mnou zle. Od prvého štvrťroka som na čiernej listine. Musím sa polepšiť.“

„Prosím vás, ja vás prosím!“ bozkávam jej staručky rukavice.

„Verte mi, ja by som sa na humanioru vykašľala, ale mamička tak trpí, keď ma trestajú. Veľmi si všetko berie k srdcu.

A okrem mamičky nemám nikoho. Otecko padol vo vojne. Aj starší brat. Prekliata humaniora..."

„Tak kedy sa vami budem môcť potešiť?“ stískam jej rúčky. Sivozelené oči zamyslene hľadajú na múr.

„Hádam... v sobotu.“

„V piatok, môj anjel, v piatok!“

„Nie, v sobotu,“ rázne to ukončí.

Na svoj detský vek je duševne oveľa staršia. Tieto deti vojny dospievajú predčasne. Jej otec padol pri Perme. My sme v tom veku boli iní...

„Dobre, v sobotu. Vyhovuje vám o šiestej?“

„Uhm...“ zahučí ako chlapec.

„Je tam vynikajúca reštaurácia, majú fantastické zákusky, limonády, torty, neuveriteľné čokoládové špice...“

„Ja mám rada pistáciiovú zmrzlinu, kakao so smotanou a biele čokoládu.“ Napraví mi šatku na krku. „Vstaňte, je tu špina a vy ste pekne oblečený.“

Vstávam z pokľaku a zrazu zbadám v špine vedľa seba prázdny sčernetý telúrový klinec. Zdvihnem ho, ukážem jej ho:

„Dobre si žijete v tom vašom Zamoskvoriečí!“

„Teda!“ vykrikuje, vezme mi klinec a obracia si ho pred očami. Držím ju okolo pliec.

„Takže v sobotu o šiestej?“

„O šiestej,“ zopakuje a obzerá si klinec. „No áno... niekto má šťastie. Keď budem veľká, určite to vyskúšam.“

„Načo je vám telúr?“

„Chcem sa stretnúť s oteckom a bračekom.“

Iná by povedala, že sa chce stretnúť s krásnym princom. Hľa, čo robí s deťmi vojna...

Popri nás prechádzajú tri nákladiaky s Primoskovčanmi v žltých odevoch. V poslednom aute čosi spievajú.

So závistlivým povzdychom šmarí klinec o múr, dotkne sa mi gombíka:

„Idem.“

„Odprevadím vás.“